

Referat: Tigranes al II-lea, cel mai important suveran armean

În anul 77 î.e.n., pe cursul mijlociu al Nimphaiontlui, la 50 de kilometri de confluența acestuia cu Tigrul, în sudul Podisului Armeniei, se întemeia Tigranocerta, orașul care avea să fie populat în cel mai original mod din întregul Orient antic: cu sila. Din 12 orașe elenistice aveau să fie stramutate forțat grupuri masive de populație (cu totul 300 000 de oameni) pentru a transforma în metropola cetatea pe care cel mai important suveran armean, Tigranes al II-lea, o destinase a fi centrul imperiului creat de el.

Aflat din anul 95 î.e.n. pe tronul Armeniei Mari, Tigranes al II-lea, zis și Tigranes cel Mare, a făcut din modestul regat armean, supus influenței Partiei, unul dintre cele mai întinse imperii ale vremii. Ostatic la suveranul arsacid al Partiei, el însuși un arsacid, Tigranes al II-lea semnează în favoarea acestuia importante concesiuni teritoriale și Mitridate al II-lea, regele part, îl sprijină în ocuparea tronului Armeniei. În chiar anul 95 î.e.n., Tigranes al II-lea a arătat, însă, că înțelege să domneasca singur și în folosul său, îndepărtând orice tutelă. Armatele sale penetrează în vest și cuceresc bogată regiune armeană Sophena și în est, unde iau unele zone limitrofe ale albanilor (în sudul Azerbaidjanului de astăzi).

Având de făcut față presiunilor partice, dar și celor ale romanilor, care se fixaseră temeinic în estul mediteranean, Tigranes al II-lea stabilește un tratat de mutualitate cu un strălucit suveran în Orientul antic - Mitridate al VI-lea Eupator, regele Pontului, prin care acestuia își împart nu numai sferele de influență, ci și bogățiile din teritoriile ce urmau a fi cucerite de coalitie (în speta, Cappadocia). Conform tratatului armeano-pontic, Asia Mică, litoralul Marii Negre și Grecia cad sub influența Pontului, iar Partia, Siria și vecinii acestora - sub influența Armeniei.

Asa cum se obișnuia în vreme, tratatul a fost întărit prin legături personale, Tigranes al II-lea luând în căsătorie pe fiica regelui pontic. La doi ani de la încheierea tratatului, o primă invazie armeană în Cappadocia, care duce la izgonirea regelui Ariobarzanes înscăunat de romani, este redusă de intervenția militară a Romei. În anul 89 î.e.n., cei doi aliați trec la efectuarea unor modificări ce vizau să fie fundamentale în Orient. Mitridate al VI-lea, sufletul neobosit al luptelor împotriva Romei, începe războiul cu Roma.

Tigranes al II-lea, care-și întărește armata, bazată pe calărimea mercenarilor greci și pe militia taranească pedestra, profita de moartea în 88 î.e.n. a lui Mitridate al II-lea și de unele certuri dinastice izbucnite la Ctesifon, capitala partă. El spulberă împotriva partă, cucerește teritoriile Asiriei și Mediei; prin pacea încheiată mai primește de la partii întinsul ținut Atropatena (regat din sudul Azerbaidjanului, întemeiat de Atropates, satrap persan) și-l obligă pe suveranul part să renunțe la titlul de "rege al regilor", pe care și-l ia chiar el. Ascensiunea puterii armene a continuat cu aceeași rapiditate.